

**נוהל לתרומת ס"ת המיועד להתקבל לכותל המערבי**

"ספר התורה הנתרם לכותל המערבי חייב להיכתב כפי המסורת המקובלת מדורי דורות ללא שום שינוי, באופן המקובל על כל הפוסקים. ספר שנכתב בשיטות שאינן מוסכמות על כל הפוסקים לא יוכל להתקבל לשימוש ברחבת הכותל".

**אמת המידה המחייבת בעת קבלת ס"ת לכותל המערבי :**

ספר התורה שמתקבל לכותל המערבי צריך להיות מהודר, והמשמעות של " מהודר " היא משתי בחינות :

א. הלכתית

ב. הנוי וההדר

**1. הידור בכשרות ספר התורה :**

- שהכתיבה מיושרת צמודה לשרטוט היינו שגגי האותיות יהיו על גבי השרטוט ללא מגרעות או חריגות מחוץ לשורה, ובאותיות הגדולות יכתוב את גגיהן מעל השרטוט מעט.
- שסיום כל השורות יהיה צמוד לשרטוט.
- שגודל האותיות יהיה שווה ככל הניתן.
- שצורת הכתב והאותיות תהיה אחידה וחלקה ללא בליטות או מגרעות.
- שהרווח בין האותיות יהיה שווה ככל הניתן, וכן בין המילים.
- שהכתב יהיה בריא ולא דק מידי, וכן בחיבורי הירכות יהיה החיבור עב, שמא ייווצרו בו סדקים וניתוקים מרוב שימוש.
- שלא יהיו כתמי דיו או לכלוכים שונים בכל גודל שהוא על הקלף.
- שלא יהיו סימני מחיקה גסים ובולטים, או סימונים שסימן המגיה.
- שגובה היריעות יהיה אחיד.
- שהשרטוט יהיה מיושר ואחיד.
- שהתפירות תהיינה מיושרות ובריאות דיין לשימוש הרב המצוי ברחבת הכותל.

בס"ד

2. תיבת ספר התורה :

ספר תורה ספרדי

- תיק ספר התורה תהיה נאה מבחינת 'זה קלי ואנוהו'.

יש לשים לב:

א. שהיא מחוברת היטב לספר התורה,

ב. שהיא חזקה דיה לעמוד בעומס עבודה רב,

ג. שאינה פוצעת את הידיים של המתפללים בגלל גימור רשלני,

ד. שהיא בנויה מחומרים קלים על מנת שלא להכביד על ילדי ה" בר מצוה " .

- אין לצרף רימוני ס"ת ואצבעות, מפני שלא ניתן לשמור עליהם שלא ייעלמו. מי שצירף אביזרים

אלו, הרי שברור לו כי לקרן למורשת הכותל המערבי אין כל אחריות עליהן.

ספר תורה אשכנזי

ש"עצי חיים" או " המעיל " של ספר התורה האשכנזי נאים מבחינת "זה קלי ואנוהו".

א. שהם מחוברים היטב לספר התורה .

ב. שהם חזקים דיים ויעמדו בעומס עבודה רב .

ג. שהמטליות הדבוקות מאחורי הקלף, דבוקות היטב ואינם רופפות .

**3. הלכתית :**

- שהס"ת נכתב על יריעות משובחות מעור שליל מהודר על קלף שאינו משוח ,
- שהיריעות תהיינה ללא נקבים חתכים וטלאים כלל ,
- שכל יריעה תיכתב על 4 או 3 עמודות לכל הפחות , בדיו שחור מהודר ומאושר ולא כזה שמתחיל להתאדם.
- שהס"ת נכתב ב" כתיבה תמה " , בקולמוס שהוא מנוצה או קנה בלבד , ולא מחומר אחר. (ואף שכתובה ע"י קולמוס ברזל יש מכשירין. בכותל עושים להידור).
- שהס"ת נכתב ע"י סופר אחד ולא יותר. על סופר הסת"ם של הכותל לפגוש את הסופר של ס"ת לפני קבלת ספר התורה ולבחון את יכולותיו וכתבתו.
- שהסופר יהיה מוסמך ובקי בהלכות סת"ם , בן תורה ומדקדק במצוות.
- יש לשים לב שלא יהיה הסופר שמאלי שחלק מפעולותיו פועל ביד ימין.
- הסופר צריך להציג את מקום קניית היריעות עמ"נ לבדוק שאכן עובדו כדן . עליו לראות את כל היריעות ואין לסמוך על יריעות בודדות בלבד.
- שהסופר יהיה מנוסה , כלומר שכבר כתב מספר ספרי תורה ,
- שספר התורה יעבור שתי הגהות ע"י מגיה מוסמך ובקי ומדקדק בהלכות סת"ם .
- יש לצרף תוצאת בדיקת המחשב בכתב כולל דיסק המכיל צילום של כל הס"ת כפי שנסרק במחשב וכן אישור שעבר הגהה מסכמת , ולבדוק שאכן התיקונים בוצעו.

**4. הידור ונוי:**

בכותל המערבי יש מצב המיוחד, שלפחות במחצית מהמניינים, מתפללים יחדיו בני כל עדות ישראל - אשכנזים וספרדים ותימנים, מצב שאינו דומה לבתי הכנסת שהיו לפני קיבוץ הגלויות, בהם נהגו את מנהג הקהילה בלבד, ללא שינוי.

המצב המיוחד הזה עם הדרישה להגיש לקהל הקדוש ס"ת מהודרים ככל הניתן, (כי רבו המנהגים והדעות בין הפוסקים) מחייב שספרי התורה של הכותל המערבי יהיו ברמת "כתיבה תמה" העונה על דרישות רוב הפוסקים או כולם ככל הניתן, ולהמנע ממצב "כשר בדיעבד" או ממצב "שנוי במחלוקת" ככל הניתן, לאשכנזים בס"ת אשכנזים ולספרדים בס"ת ספרדים.

המצב המיוחד הזה, מחייב שלא ימצאו בס"ת של עדה אחת, מצבים בהם חלק מהפוסקים של עדה שניה פוסלים אפילו בדיעבד.

להלן דוגמאות להלכות להידור ולנוי, שיש להקפיד עליהן בכל ספרי התורה – ואין כאן הכרעה כמי הלכה אלא רק זהירות כאמור לעיל:

- פרשיות פתוחות וסתומות וכן "שירת הים" יהיו כדעת השו"ע.
- באות אל"ף שהקוצים של היוד העליונה והתחתונה לא נוגעים בגוף.
- באות אל"ף כתף שמאל קטנה, ועקב למטה בימין בגודל יו"ד.
- באות ביי"ת שהבסיס בימין עם פנה חדה ועקב בולט, שלא תידמה לכ"ף כפופה.
- באות גימ"ל שרגל ימין תרד נמוך מרגל שמאל.
- באות ווי' לכותבה בעיגול שלא תהיה מרובעת.
- באות ווי' שהקוץ בגגה יהיה קטן ולא גבוה כעובי קולמוס, שלא תשתנה צורתה.
- יש לתייג את הס"ת בתגים בריאים ומחוברים, שחורים ביותר ולא דהויים או בהירים או אדומים.
- התגין יהיו דקים וזקופים בצורת ז' קטנה. 3 תגין על כל אות שי' עי' טי' ני' ז' גי' צי' י', ואחד על אות בי' די' קי' חי' יי' הי'.
- באות חי"ת שיהיה מקל או תג בראשה.

- באות חי"ת שהחטוטררת תהיה מעט עבה ושתצא מהקצוות ולא מאמצע הראשים.
- באות יו"ד להקפיד על שלושת התגים , כולל קוץ דר"ת.
- באות כ"ף (כפופה \ פשוטה) , לכותבה בעיגול שלא תהיה מרובעת .
- באות כ"ף סופית – שלא יכנסו תגים או חלקי אותיות לחלל הכ"ף סופית.
- באות למ"ד - שעל הגוף תצא ווי מהקצה ולא בגודל יו"ד .
- באות למ"ד – שהרגל תהיה עם ירך ובסיס ככ"ף כפופה .
- באות מ"ם שהגג עם פגימה (לפחות) , בין הכ' והווי' .
- באות מ"ם סופית שהבסיס מרובע בפינות שלא ידמה לסמ"ך.
- באות נו"ן כפופה יש להזהר שלא תהיה בליטה ימינה או למטה במקום הכיפוף .
- באות עי"ן שירך ימין תהיה מכופפת באמצעיתה .
- באות עי"ן שירכה נכפף אל מתחת לשורה באלכסון ואינה ישרה כבסיס כ' ב' .
- באות צדי"ק כל עדה מחזיקה כמנהגה.
- יש להקפיד על צבע שחור באותיות , ואין להקל בצבע אפור אפילו בתגים.
- יש למחוק את כל סימני העפרון מהקלף בין השורות ובגליון.
- להקפיד שלא יהיה רווח יו"ד בתוך המילים , ולא רווח ג' יודי"ן בין המילים.

#### 5. גובה הקלף :

1. כל מי שמבקש להביא ס"ת לכותל מתבקש להביא ס"ת שגובה הקלף שלו אינו עולה על 42 ס"מ כדי שמשקל הס"ת יהיה קטן ככל האפשר למנוע נפילה של הס"ת , חס ושלום ע"י מתפללים חלשים (ילדי בר מצוה , אנשים מבוגרים) או בשעות הלחץ . (תעניות וחגים) זאת ועוד , פעמים ונשיאת ספר התורה מארון הקודש לבימה בשעות עומס נמשכת זמן רב .
2. כמו"כ מתבקש התורם להביא ס"ת שגובה הקלף שלו אינו פחות מ 40 ס"מ שגודל האותיות בו אינו קטן מידי, כדי להקל בקריאה בתורה על אנשים מבוגרים העולים לתורה ומקיימים את ההלכה לקרוא עם החזן ומתקשים בקריאת אותיות קטנות .

## 6. ההגהות :

1. כל מי שמבקש להביא ס"ת לכותל מתבקש להביא אישור שהתבצעה לספר התורה הזה הגהת מחשב המאשרת שאין בספר התורה אותיות יתירות , או שמא חסרות בו אותיות או תגים או דיבוקי אותיות או תגים או ניתוקים בתגים או באותיות, או מילים מחולקות לשתים , או מילים צמודות שנראות כאחת .
2. כל מי שמבקש להביא ס"ת לכותל מתבקש להביא אישור ממגיה מוסמך שהתבצעה לספר התורה הזה הגהת מגיה מסכמת , ושאכן בוצעו כל התיקונים של הליקויים שנמצאו ע"י ההגהות השונות.
3. תפקידו של סופר הכותל המערבי לוודא שאכן התבצעו כל דרישות הרב והנהלת הקרן למורשת הכותל המערבי ושספר התורה אכן ברמת ההידור הנדרשת .

## 7. קבלת הס"ת :

1. כל מי שמבקש להביא ס"ת לכותל מתבקש לחתום בטופס המצ"ב (נספח א'), שהוא מיפה את כוחו של רב הכותל המערבי לעשות בס"ת את כל הנדרש ולטפל בו, מתוך מטרה לעשות ככל שניתן כדי לזכות בו את הרבים, ולפי שיקול דעתו .
2. כמו"כ כל מי שמבקש להביא ס"ת לכותל מתבקש לחתום בטופס המצ"ב (נספח ב'), שהוא תורם את ספר התורה לשימוש הרבים , ושהס"ת עבר את כל ההגהות כנדרש .  
וכן שהוא תורם או משאיל את ספר התורה על דעת הגבאים - "הקרן למורשת הכותל המערבי", כלומר שהוא מיפה את כוחם שיוכלו ע"פ שיקול דעתם הבלעדי, לרבות השאלתו לאנשים /גופים אחרים, וכן לגונוזו אם חלילה ייפסל ולא יהיה כדאי לתקנו, לפי שיקול דעתה הבלעדית של הקרן. התורם פוטר את הקרן למורשת הכותל מחובת הודעה כלשהי בענין ספר התורה והוא מוותר על כל טענה או דרישה שתהיה לו מהקרן, לאחר מסירת ספר התורה.
3. בסופו של כל התהליך , מאשר רב הכותל המערבי בחתימתו בטופס המצ"ב - (נספח ב') , את קבלת הס"ת לכותל המערבי .
4. ללא חתימת רב הכותל המערבי על האישור הנ"ל , אין הביטוח של ספרי התורה חל על ס"ת שהוכנס לרחבת הכותל , ואין הקרן למורשת הכותל המערבי אחראית לשמור עליו מפני גנבים או גזלנים או " שואלי שלא ברשות " למיניהם .

**נספח א'**

תאריך: \_\_\_\_\_

**ייפוי כוח לרב הכותל בעניין הס"ת**

אנו הח"מ מייפים את כוחו של רב הכותל המערבי ו/או הקרן למורשת הכותל המערבי לעשות בספר התורה שתרמנו לכותל המערבי לפי הצורך.

מטרתנו בתרומת ספר התורה לזכות את הרבים והחלטת הרב תיעשה מתוך מטרה לעשות ככל שניתן כדי לזכות בזה את הרבים בכותל המערבי או בכל מקום אחר, ולפי שיקול דעתו.

אנו מאשרים בזה כי במידה ולא יאתרו אותנו על פי הפרטים שצירפנו ויהיה צורך לבצע בספר תורה תיקונים גדולים וכדו' ע"מ שיוכלו לזכות בו את הרבים, הרי שרב הכותל מקבל את הסכמת התורם להחליט ככל שיידרש ע"מ שיוכלו לזכות את הרבים בספר התורה הנ"ל, בכותל המערבי או בכל מקום אחר ואף לגנוז את ספר התורה.

חתימת התורם או באי כוחו

**נספח ב'**

תאריך: \_\_\_\_\_

**טופס קבלת ספר תורה לרחבת הכותל המערבי**

1. שם התורם: \_\_\_\_\_  
 כתובת: \_\_\_\_\_  
 טלפון בית: \_\_\_\_\_ נייד: \_\_\_\_\_
- באי כוחו של התורם: (מודגש כי אין צורך בהסכמת שניים מהם ואחד יחשב כב"כ).
- 1 \_\_\_\_\_ כתובת: \_\_\_\_\_ טלפון: \_\_\_\_\_
- 2 \_\_\_\_\_ כתובת: \_\_\_\_\_ טלפון: \_\_\_\_\_
2. הסי"ת נכתב עפ"י מנהג: \_\_\_\_\_
3. סופר הסת"ם הינו: \_\_\_\_\_ כתובת: \_\_\_\_\_ טלפון: \_\_\_\_\_
4. הסופר והכתב נבדקו ע"י סופר הכותל ביום: \_\_\_\_\_
5. ספר התורה מוענק בזאת לצמיתות לכותל המערבי כתרומה.
6. ה"קרון למורשת הכותל המערבי" תשמש כ"גבאי" בכל הנוגע לספר התורה ובסמכותה להחליט, על פי שיקול דעתה ובהתאם לנהליה ולהנחיות רב הכותל המערבי, בדבר אופן השימוש בספר בכותל או מחוצה לו.
7. התורם מאשר בחתימתו כי קרא והבין את נהלי הקרון למורשת הכותל ביחס לספר התורה, השימוש בו, אחזקתו וכל כיוצא בו והינו מאשר לקרון למורשת הכותל המערבי ולרב הכותל לפעול ביחס לספר התורה כאמור בסעיף 6 לעיל.

\_\_\_\_\_ חתימת סופר הכותל

\_\_\_\_\_ חתימת התורם

הנני לאשר קבלת ספר התורה לכותל המערבי.

\_\_\_\_\_ יוסף לזר  
 סמנכ"ל הקרון למורשת הכותל המערבי